

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

В.о. ректора Харківської державної академії фізичної культури, професор
Олександр АЖИППО

10 2021 р.

ВИСНОВОК

про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації Янчук Карини Олегівни на тему «Індивідуальна підготовка до Дефлімпійських ігор елітної спортсменки в карате» на здобуття ступеня доктора філософії з галузі знань 01 – Освіта/Педагогіка за спеціальністю 017 – Фізична культура і спорт

(витяг з протоколу № 16 розширеного засідання кафедри атлетизму та силових видів спорту Харківської державної академії фізичної культури від 25 жовтня 2021 року)

ГОЛОВУЮЧИЙ: завідувач кафедри олімпійського та професійного спорту, д.фіз.вих., проф. Мулик В. В.

СЕКРЕТАР: завідувач кафедри атлетизму та силових видів спорту, к.фіз.вих. Півень О.Б.

ПРИСУТНІ: члени кафедри атлетизму та силових видів спорту: завідувач кафедри, к.фіз.вих. О.Б. Півень; доцент кафедри, к.фіз.вих. О.А. Тихорський (*науковий керівник*); доцент кафедри, к.фіз.вих. О.А. Володченко; доцент кафедри, к.фіз.вих. В.Б. Худякова; ст.викл. кафедри Є.С. Мирошниченко; ст.викл. кафедри Є.С. Джим; викл. кафедри Ю.Є. Мартинюк; викл. кафедри Є.В. Бугайов.

Запрошені фахівці: завідувач кафедри, д.фіз.вих., проф. В.В. Мулик; проф. кафедри, д.фіз.вих., проф. О. І. Камаєв (*рецензент*); проф. кафедри, д.б.н., проф. В. А. Друзь; проф. кафедри, к.пед.н., доц. В. О. Градусов; доц. кафедри, к.фіз.вих., доц. Н.В. Бойченко (*рецензент*); доц. кафедри, к.фіз.вих., доц. М. В. Мішин; доц. кафедри, к.фіз.вих., доц. Л. М. Таран; доц. кафедри, к.пед.н., доц. Ж. В. Гращенкова; доц. кафедри, к.фіз.вих. О. А. Тарасевич.

ПОРЯДОК ДЕННИЙ:

1) Обговорення наукової доповіді аспірантки кафедри атлетизму та силових видів спорту Харківської державної академії фізичної культури Янчук Карини Олегівни за результатами дисертації «Індивідуальна підготовка до Дефлімпійських ігор елітної спортсменки в карате» на здобуття ступеня доктора філософії з галузі знань 01 – Освіта/Педагогіка за спеціальністю 017 – Фізична культура і спорт.

Тема дисертаційної роботи «Індивідуальна підготовка до Дефлімпійських ігор елітної спортсменки в карате» була затверджена на засіданні вченої ради Харківської державної академії фізичної культури 28 жовтня 2019 року (протокол № 18).

Науковим керівником призначено кандидата наук з фізичного виховання і спорту Тихорського Олександра Анатолійовича.

СЛУХАЛИ: наукову доповідь аспірантки кафедри атлетизму та силових видів спорту Харківської державної академії фізичної культури Янчук Карини Олегівни «Індивідуальна підготовка до Дефлімпійських ігор елітної спортсменки в карате» за матеріалами дисертації на здобуття ступеня доктора філософії з галузі знань 01 – Освіта / Педагогіка за спеціальністю 017 – Фізична культура і спорт.

ВИСНОВОК

1. Обґрунтування вибору теми дослідження та її зв'язок із планами наукових робіт. Карате є одним з найбільш масових видів спорту та унікальним видом фізичних вправ, що пов'язане зі складно-координаційною руховою активністю. Індивідуалізацією спортивної підготовки в різних видах спорту на різних етапах спортивного удосконалення займалася чисельна кількість вітчизняних вчених, що підтверджує її актуальність. Особливого значення індивідуалізація спортивної підготовки набуває на етапі найвищих спортивних досягнень. В карате елітним спортсменам притаманні особливі складові техніки, фізіологічні якості, антропометричні показники, які потребують досконального вивчення. Для висококваліфікованих каратисток з вадами слуху, окрім індивідуальних характеристик додається особливість пов'язана з порушенням функцій життєдіяльності, тому при підготовці елітних спортсменів до Дефлімпійських ігор слід враховувати компенсаторні механізми, що розвиваються внаслідок вад слуху.

Слід зазначити, що в науково-методичній літературі недостатньо висвітлено проблему індивідуалізації тренувального процесу елітних каратисток з вадами слуху. Не розкритими залишаються питання раціональної побудови чотирирічних циклів підготовки до Дефлімпійських ігор, з урахуванням індивідуальних морфо-функціональних особливостей спортсменів.

Таким чином, обраний напрямок досліджень є своєчасним і актуальним. Актуальність описаних проблем, їх теоретичне та практичне значення зумовили вибір теми дослідження, його мету та завдання.

Зв'язок роботи з науковими планами, темами. Дисертаційна робота виконана згідно Плану науково-дослідної роботи кафедри олімпійського та професійного спорту «Удосконалення тренувального процесу спортсменів з обмеженими можливостями в різних видах спорту» (номер 0116U008944) на 2016-2020 рр., а також кафедри атлетизму та силових видів спорту: «Шляхи удосконалення тренувального процесу у силових видах спорту та одноборствах» (номер 0121U109184) на 2021 та 2023 рр.

Роль авторки полягала в аналізі та узагальненні наукової та методичної літератури; постановці мети та завдань дослідження; організації та проведенні констатувального і формувального експериментів; розробці програми підготовки до Дефлімпійських ігор на основі індивідуальних показників; статистичній обробці та аналізу отриманих результатів..

Метою дисертаційної роботи розробити та експериментально обґрунтувати програму підготовки елітної каратистки до Дефлімпійських ігор.

Для досягнення цієї мети в роботі поставлені та вирішені такі **завдання**:

1. Здійснити аналіз даних науково-методичної літератури з проблеми підвищення ефективності тренувальної та змагальної діяльності висококваліфікованих каратистів з вадами слуху.

2. Провести аналіз тренувального процесу елітної спортсменки з порушенням слуху під час підготовки до Дефлімпійських ігор 2013 р та визначити фактори, що впливають на підвищення її спортивної майстерності.

3. Встановити кореляційний взаємозв'язок між швидкістю виконання ударів у різні проміжки поединку та психофізіологічними показниками елітної спортсменки з вадами слуху.

4. Розробити та експериментально обґрунтувати програму індивідуальної річної підготовки протягом чотирирічного циклу до Дефлімпійських ігор каратистки з порушенням слуху.

Об'єктом дослідження є тренувальний процес та змагальна діяльність в карате елітної спортсменки з порушенням слуху.

Предметом дослідження є зміст індивідуальної підготовки елітної спортсменки з карате з вадами слуху до Дефлімпійських ігор протягом чотирирічного циклу.

Методи дослідження. Для вирішення поставлених завдань та з урахуванням об'єкта і предмета дослідження використовувалися загальновизнані наукові методи пізнання. Методологічну основу дисертації становив діалектичний метод, як універсальний, що застосовувався на всіх етапах роботи і забезпечив усебічне, глибоке вивчення матеріалу теми, об'єктивність та достовірність результатів. Такі загальнонаукові методи, як аналіз і синтез були головним інструментом вивчення теоретичних аспектів обраної теми, висвітлених у спеціальній науковій та науково-методичній літературі, узагальнення наукових поглядів науковців на предмет дослідження.

Створенню фактологічної бази дослідження сприяли такі методи: Аналіз науково-методичної літератури, документів планування та обліку тренувального процесу, педагогічне спостереження, метод анкетування провідних фахівців галузі, педагогічне тестування, антропометричні та фізіологічні методи дослідження, психофізіологічні методи дослідження, педагогічний експеримент, методи математичної статистики, з використанням ліцензійного програмного забезпечення Statistica 10 та Microsoft Excel.

У дослідженні взяла участь елітна спортсменка – чемпіонка Дефлімпійських ігор з карате 2013, 2017 рр. багаторазова чемпіонка Європи та світу серед глухих.

було розроблено та впроваджено чотирирічну програму підготовки до Дефлімпійських ігор 2017 року, яка передбачала в перший річний макроцикл відновлення після тренувань попереднього чотириріччя, аналіз результатів, розробку стратегії на наступний чотирирічний цикл, підвищення рівня функціональних можливостей спортсменки. Протягом другого року відбувався всебічний розвиток фізичних та психічних якостей, а також техніко-тактичних рухових якостей спортсменки. Особлива увага була приділена розвитку швидкості на фоні втоми, відбувалась індивідуалізація техніки. Протягом третього року здійснювалося зниження об'єму навантаження, підтримка набутих протягом другого року фізичних якостей та вдосконалення індивідуальної техніки. На четвертому році вся система підготовки була спрямована на формування компонентів спортивної майстерності для досягнення максимальних результатів на Дефлімпійських іграх 2017 року. Програма розроблялася з урахуванням даних, отриманих на попередніх етапах.

2. Формулювання наукового завдання, нове вирішення якого отримано в дисертації. Дисертацію Янчук Карини Олегівни присвячено вирішенню актуальної наукової задачі: підготовці до Дефлімпійських ігор елітної спортсменки в карате з урахуванням її антропометричних та психофізіологічних особливостей.

3. Наукові положення, розроблені особисто дисертантом, та їх новизна. Наукова новизна результатів дослідження, отриманих особисто здобувачем, полягає у наступному:

- *вперше* розроблено програму чотирирічної підготовки в карате до Дефлімпійських ігор на основі індивідуальних антропометричних, фізіологічних та психофізіологічних показників;
- *вперше* визначений вплив втрати слуху та супутніх особливостей на тренувальний процес у карате;
- *вперше* обґрунтовано програму підготовки в кожному макроциклі чотирирічного циклу, з використанням як двоциклових варіантів побудови макроциклів так і здвоєних циклів;
- *вперше* визначені зміни фізіологічних та психофізіологічних показників елітної спортсменки під впливом тренувальної методики протягом чотирирічного циклу підготовки;
- *вперше* обґрунтовано використання змагальних вправ високої інтенсивності на фоні втоми;
- *вперше* встановлено кореляційний зв'язок між швидкістю нанесення ударів та часу до виснаження в елітної спортсменки з вадами слуху;
- *вперше* визначена оптимальна кількість годин роботи в кожному році чотирирічного циклу для елітної спортсменки в карате;
- *вперше* встановлено на основі індивідуальних антропометричних та психофізіологічних показників найбільш ефективні удари елітної каратистки з вадами слуху, що лягли в основу її технічної підготовки;
- *доповнена* база знань щодо побудови чотирирічних циклів та особливостей психофізіологічних показників у елітних спортсменок;

- *набули подальшого розвитку* наукові факти щодо використання змагальних вправ високої інтенсивності на фоні втоми наприкінці тренувального заняття.

4. Обґрунтованість і достовірність наукових положень, висновків і рекомендацій, які захищаються. Обґрунтованість та достовірність наукових положень, результатів і висновків дисертації забезпечена коректним застосуванням сучасних методів дослідження (зокрема, аналіз науково-методичної літератури, документів планування та обліку тренувального процесу, педагогічне спостереження, метод анкетування провідних фахівців галузі, педагогічне тестування, антропометричні та фізіологічні методи дослідження, психофізіологічні методи дослідження, педагогічний експеримент, методи математичної статистики, з використанням ліцензійного програмного забезпечення Statistica 10 та Microsoft Excel (для узагальнення результатів та формування об'єктивних висновків).

5. Рівень теоретичної підготовки здобувачки, її особистий внесок у розв'язання конкретного наукового завдання. Рівень обізнаності здобувачки з результатами наукових досліджень інших учених. Здобувачка показала високий рівень теоретичної підготовки, їй належить постановка наукової проблеми, проведення теоретичних і експериментальних досліджень, розробка чотирирічної програми підготовки до Дефлімпійських ігор елітної спортсменки в карате з урахуванням її індивідуальних антропометричних та психофізіологічних показників.

Здобувачка показала високий рівень обізнаності з результатами наукових досліджень інших дослідників за темою дисертації.

У роботах, виконаних у співавторстві, авторці належить постановка проблеми, формулювання мети та завдань у дослідженнях, проведення експериментальних випробувань, формування висновків й окреслення перспектив подальших досліджень.

6. Наукове та практичне значення роботи полягає розробці та впровадженні в тренувальний процес спортсменів з вадами слуху програм підготовки у чотирирічних циклах з урахуванням їх індивідуальних особливостей. Отримані результати впроваджено в лекційний курс дисципліни «Сучасні технології підготовки спортсменів в обраному виді спорту» для магістрів та слухачів курсу підвищення кваліфікації тренерів. Результати досліджень використано у процесі тренувальних занять з карате для спортсменів з вадами слуху.

7. Використання результатів роботи. Результати роботи підтверджується актами впровадження: у навчальний процес Комунального закладу «Харківська спеціальна школа №6» (акт впровадження №1 від 19.11.2020); у практику тренувального процесу Луганського регіонального центру з фізичної культури і спорту осіб з інвалідністю «Інваспорт», м. Северодонецьк (акт впровадження №2 від 19.12.2020); у навчальний процес кафедри атлетизму та силових видів спорту Харківської державної академії фізичної культури, м. Харків (акт впровадження №3 від 16.04.2021).

8. Повнота викладу матеріалів дисертації в публікаціях та особистий внесок здобувача в публікації. За темою дисертаційного дослідження опубліковано

8 наукових праць (одна одноосібно), з яких 4 у наукових фахових виданнях України, 2 – у періодичних наукових виданнях держав, які входять до Організації економічного співробітництва та розвитку Європейського Союзу, 2 – у матеріалах конференцій.

СПИСОК ОПУБЛІКОВАНИХ ПРАЦЬ ЗА ТЕМОЮ ДИСЕРТАЦІЇ

Наукові праці, в яких відображено основні наукові результати дисертації

1. Янчук К. О., Худякова В.Б., Володченко О.А., Тихорський О.А. Фактори, що впливають на тренувальний процес каратистів з вадами слуху // Науковий часопис Національного педагогічного університету імені МП Драгоманова. Серія 15. Науково-педагогічні проблеми фізичної культури (фізична культура і спорт). 2021. № 1 (129). С. 124-131. *Фахове видання України. Особистий внесок здобувача полягає в постановці завдань, проведенні експериментальних досліджень, їх інтерпретації та формуванні висновків.*
2. Янчук К., Тихорський О., Петренко І. Аналіз ударних прийомів каратисток високої кваліфікації з вадами слуху // Слобожанський науково-спортивний вісник, 2020. № 2 (76). С. 91-103. *Фахове видання України. Особистий внесок здобувача полягає в постановці завдань, проведенні експериментальних досліджень, їх інтерпретації та формуванні висновків.*
3. Янчук К. О. Взаємозв'язок між швидкістю нанесення ударів і часу до втоми елітної каратистки з вадами слуху // Науковий часопис Національного педагогічного університету імені МП Драгоманова. Серія 15. Науково-педагогічні проблеми фізичної культури (фізична культура і спорт), 2021. № 8 (139). С. 130-134. *Фахове видання України.*
4. Ianchuk K., Tykhorskyi O. Comparative Analysis of Psycho-Physiological Parameters of the Deaflympic Karate Champion and Healthy Karate Women // Traektoriá Nauki= Path of Science, 2021. Vol. 7. No 8 С. 4001-4006. *Періодичне наукове видання держави, яка входить до Організації економічного співробітництва та розвитку Європейського Союзу. Особистий внесок здобувача полягає в постановці завдань, проведенні експериментальних досліджень, їх інтерпретації та формуванні висновків.*
5. Ianchuk K., Tykhorskyi O. Analysis of anthropometric data of the deaflympic champion in karate // Knowledge, Education, Law, Management, 2021. Vol. 2 № 3 (39) С. 127-132. *Періодичне наукове видання держави, яка входить до Організації економічного співробітництва та розвитку Європейського Союзу. Особистий внесок здобувача полягає в постановці завдань, проведенні експериментальних досліджень, їх інтерпретації та формуванні висновків.*
6. Янчук К., Тихорський О., Володченко О., Худякова В. Використання змагальних вправ високої інтенсивності на фоні втоми елітною каратисткою з вадами слуху // Слобожанський науково-спортивний вісник, 2021. № 4 (84). С. 31-36. *Фахове видання України. Особистий внесок здобувача полягає в постановці завдань, проведенні експериментальних досліджень, їх інтерпретації та формуванні висновків.*

Наукові праці, які засвідчують апробацію матеріалів дисертації

7. Янчук К., Тихорський О., Півень О. Морфо-функціональні особливості каратисток з вадами слуху // 1 Scientific forum: theory and practice of research: collection of scientific papers «SCIENTIA»: матеріали міжнародної конференції; 18 липня 2021, Валенсія. №2 С. 157–158. *Особистий внесок здобувача полягає в постановці завдань, проведенні експериментальних досліджень, їх інтерпретації та формуванні висновків.*

Опубліковані праці, які додатково відображають результати дисертації

8. Янчук К., Тихорський О. Актуальні проблеми тренувального процесу каратистів із вадами слуху. // «Тенденції та перспективи розвитку науки і освіти в умовах глобалізації»: матеріали міжнародної науково-практичної інтернет-конференції; 31 березня 2020, м. Переяслав. № 57 С. 387-389. *Особистий внесок здобувача полягає в постановці завдань, проведенні експериментальних досліджень, їх інтерпретації та формуванні висновків.*

Результати дисертаційної роботи повністю відображено в публікаціях.

9. Результати перевірки тексту дисертації з використанням однієї з антиплагіатних систем на наявність/відсутність текстових запозичень.

На підставі вивчення тексту дисертації здобувачки, наукових праць здобувачки встановлено, що дисертаційна робота виконана самостійно, текст дисертації не містить плагіату, а дисертація відповідає вимогам академічної доброчесності (перевірку наявності текстових запозичень виконано в антиплагіатній системі Unicheck).

10. Апробація матеріалів дисертації. Апробація результатів дослідження відбувалася шляхом їх оприлюднення в доповідях конференціях міжнародного рівня: «Тенденції та перспективи розвитку науки і освіти в умовах глобалізації» (м. Переяслав, 31 березня 2020); 1 Scientific forum: theory and practice of research: collection of scientific papers «SCIENTIA» (м. Валенсія, 18 липня 2021).

11. Оцінка мови та стилю дисертації. Матеріал дисертації викладено в логічній послідовності та доступно для сприйняття. Дисертація написана науковим стилем мовлення, структура дисертації відповідає алгоритму здійсненого автором дослідження. Зміст, структура, оформлення дисертації та кількість публікацій відповідають вимогам «Тимчасового порядку присудження ступеня доктора філософії» (постанова Кабінету Міністрів України від 06.03.2019 р. №167), наказу Міністерства освіти і науки України від 12.01.2017р. № 40 «Про затвердження вимог до оформлення дисертацій».

12. Відповідність змісту дисертації спеціальності з відповідної галузі знань, з якої вона подається до захисту. За своїм фаховим спрямуванням, науковою новизною і практичною значимістю дисертаційна робота К.О. Янчук відповідає спеціальності 017 – Фізична культура і спорт. Здобувачкою повністю виконано освітню та наукову складову освітньо-наукового рівня вищої освіти.

13. Рекомендація дисертації до захисту. Дисертаційна робота Янчук Карини Олегівни «Індивідуальна підготовка до Дефлімпійських ігор елітної спортсменки в карате» відповідає вимогам, передбаченим пунктом 10 «Тимчасового порядку присудження ступеня доктора філософії» (постанова Кабінету Міністрів України від 06.03.2019 р. №167).

Враховуючи високий рівень виконаних досліджень, а також актуальність теми роботи, наукову новизну результатів та їхнє наукове та практичне значення, розширене засідання кафедри атлетизму та силових видів спорту Харківської державної академії фізичної культури рекомендує дисертацію К. О. Янчук «Індивідуальна підготовка до Дефлімпійських ігор елітної спортсменки в карате» до захисту у спеціалізованій вченій раді для здобуття ступеня доктора філософії з галузі знань 01 – Освіта / Педагогіка за спеціальністю 017 – Фізична культура і спорт.

Результати відкритого голосування:

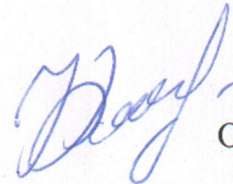
присутні 17 осіб:

«за» – 17,

«проти» – немає,

«утримались» – немає.

Рецензент
професор кафедри олімпійського та професійного
спорту
д.фіз.вих., проф.

Олег КАМАЄВ

Рецензент
доцент кафедри одноборств
к.фіз.вих., доц.

Наталя БОЙЧЕНКО

Голова засідання
завідувач кафедри олімпійського та професійного
спорту
д.фіз.вих., проф.

Вячеслав МУЛИК

Секретар
завідувач кафедри атлетизму та силових видів
спорту
к.фіз.вих.

Олександр ПІВЕНЬ

Підпис	Камасєва О., Бойченко Н., Мулик В., Півень О.
Засвідчую	Мулик В., Півень О.
Начальник відділу кадрів	Півень О.
« 29 »	10 2021

Т. Мєрєвська

